

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 11Co/41/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7814211809
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 12. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Kolesár
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2022:7814211809.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Kolesára a sudcov JUDr. Jarmily Čabaiovej a JUDr. Borisa Brondoša v spore žalobcov: 1/ U.. C. Y., nar. XX.X.XXXX, bytom P. 5, Košice, 2/ C.. U. Y., nar. X.X.XXXX, bytom I. armády 8, M., 3/ U.. K. P., nar. XX.X.XXXX, bytom E. XXX, V., 4/ X. E., nar. XX.X.XXXX, bytom B. XX, V. a 5/ C. Y., nar. XX.X.XXXX, bytom Z. F. XX, M., všetci žalobcovia zastúpení JUDr. Stanislavou Majerovou, advokátkou so sídlom Kpt. Nálepku 15, Košice, proti žalovanému: C.. E. X., nar. XX.X.XXXX, bytom B. XXX, Y., zastúpený: Advokátska kancelária VICTORIA, s.r.o., so sídlom Stránska 3155/7 Banská Bystrica, o zaplatenie 1.983,90 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Rožňava z 28. mája 2021, č. k. 5C/213/2015-415

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Žalovaný je povinný nahradiť žalobcom v 1. a 5. rade 100 % trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Rožňava (ďalej tiež len „súd prvej inštancie“ alebo "prvoinštančný súd") napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcom v 1. a 5. rade po 495,98 Eur s úrokmí z omeškania vo výške 9,25% ročne od 9.12.2011 do zaplatenia a žalobcom v 2. až 4. rade po 330,65 Eur s úrokmí z omeškania vo výške 9,25% ročne od 9.12.2011 a priznal žalobcom nárok na plnú náhradu trov konania.

2. Súd prvej inštancie tým v celom rozsahu vyhovel žalobe, ktorou sa podľa jej skutkového vymedzenia žalobcovia domáhali vydania časti ceny za predaj drevnej hmoty, zodpovedajúcej veľkosti ich spoluvlastníckych podielov na pozemku evidovanom v katastri nehnuteľností na LV č. XXXX pre kat. úz. E. ako pozemok registra „E“ parc. č. XXXX - trvalý trávny porast o výmere XXXXX m² (ďalej tiež len „pozemok“). Tvrdili, že na základe Zmluvy č. 27/2011 z 9.11.2011 (ďalej tiež len „zmluva“), ktorú v hmotnoprávnom postavení predávajúceho uzavrel žalovaný, spoločnosť G., spol. s r.o. (ako kupujúci) vykonala v dňoch 28.11.2011 a 5.12.2011 na pozemku ťažbu a odvoz drevnej hmoty, cenu ktorej zaplatil žalovanému, ktorý si ponechal aj jej časť zodpovedajúcu spoluvlastníckym podielom na pozemku žalobcov.

3. Prvoinštančný súd v napadnutom rozsudku vyšiel zo skutkového nálezu, že „... žalovaný uzavrel so spoločnosťou Lesopartner, s.r.o. Rožňava zmluvu o výrube dreva, a to aj v mene žalobcov...“ S obranou žalovaného, vystavanou na tvrdení, že zmluvu o výrube dreva v skutočnosti podpísal jeho brat - P. X. sa súd prvej inštancie v dôvodoch napadnutého rozhodnutia argumentačne vysporiadal primárne skutkovým záverom, že žalovaný „Napriek tomu, že tvrdil, že podpis na zmluve nie je jeho, túto skutočnosť nijako nepreukázal ani nenavrhol v tomto smere vykonať žiadne dokazovanie.“ Podporne (ak by tomu aj tak bolo - pozn. odvolacieho súdu), zdôraznil, že ako „svedok P. X. uviedol, zmluvu

podpisoval v mene brata na jeho účet, čo bolo potvrdené aj ďalšími svedkami (P. M., U. Y.)“. Zistil v tejto spojitosti, že „Aj zo samotnej kúpnej zmluvy vyplýva, že ako predávajúci je označený žalovaný, preto je zrejme, že brat žalovaného konal v jeho mene“. Akcentoval pritom tiež skutočnosť, že „Zákon pre kúpnu zmluvu nevyžaduje písomnú formu, preto nie je potrebné ani písomné plnomocenstvo, ktorým by sa musel brat žalovaného preukázať“. Podľa jeho úvahy „Je nepochybné, že ak zmluvu uzatváral brat žalovaného, konal tak v prospech žalovaného, v medziach oprávnenia ho zastupovať, avšak práva a povinnosti zo zmluvy vznikli priamo žalovanému“. Konštatoval napokon, že „Samotný žalovaný nevyjadril pri svojom prvom úkone v spore (odpor proti platobnému rozkazu) nesúhlas s konaním svojho brata“. „Naopak potvrdil, že o výrube drevnej hmoty vedel, žiadal aj o povolenie výrubu obec a boli mu vyplatené finančné prostriedky aj za ostatných spoluvlastníkov (žalobcov)“. Súd prvej inštancie vo vzťahu k okolnosti prevzatia peňažných prostriedkov vyzdvihol skutočnosť, že žalovaný „Potvrdil tiež, že žalobcom zaslal peňažné poukazy na výplatu, pričom v sume zohľadnil (započítal) náklady na čistenie pozemku po výrube. Ako aj sám uviedol a predložil k tomu listinné dôkazy (daňové priznanie, na ktoré sa odvoláva), tento príjem zahrnul do svojho daňového priznania a tiež uhradil náklady za zdravotné poistenie“. Podľa jeho záveru skutočnosť, že hodnotu za výrub dreva prevzal žalovaný aj za ostatných spoluvlastníkov, „...vyplýva (tiež) z predloženého dokladu o vyplatení zo dňa 8. 12. 2011, ktorý podpísal žalovaný a ktorý preukazuje prevzatie finančných prostriedkov za výrub dreva, rovnako to vyplýva aj z výpovede svedka P. M. a U. Y.“.

4. Na takto zistený skutkový stav súd prvej inštancie aplikoval § 451 ods. 1 a 2 a § 456 zák. č. 40/1964 Zb., Občiansky zákonník, v znení neskorších zmien a doplnkov, právne posúdil vzťah strán ako záväzkový zo zodpovednosti za bezdôvodné obohatenie, z ktorého vyvodil povinnosť žalovaného zaplatiť žalobcom peňažnú náhradu za bezdôvodné obohatenie, získané prijatím odplaty za výrub drevnej hmoty nad rámec svojho spoluvlastníckeho podielu na úkor žalovaných ako ďalších podielových spoluvlastníkov pozemku (pozn. odv. súdu: ostatný podielový spoluvlastník pozemku U. Y. pomernú časť ceny za drevnú hmotu nesporne obdržal). Za omeškanie žalovaného s plnením priznaných peňažných náhrad, zodpovedajúcich veľkosti spoluvlastníckych podielov každého zo žalobcov, prvoinštančný súd priznal žalobcom tiež úroky z omeškania s použitím ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v percentuálnej výške vyplývajúcej z § 3 ods. 1 nar. vlády. č. 87/1995 Z. z. Napokon výrok o trovách konania odôvodnil súd prvej inštancie s použitím ust. § 255 ods. 1 C.s.p. výlučným procesným úspechom žalobcov v spore.

5. Posúdenie dôvodnosti žalovaným vnesenej námietky premlčania podľa § 107 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka v okolnostiach prípadu spočívalo na zodpovedaní spornej otázky kedy sa žalovaní dozvedeli, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na ich úkor obohatil. Pri jej riešení sa súd prvej inštancie ťažiskovo vysporiadal s argumentom žalovaného, že z výpovede žalobkyne v 2. rade na pojednávaní dňa 2.6.2018 malo vyplývať, že žalobcovia dozvedeli o vyplatení peňazí za výrub drevnej hmoty niekedy na jar alebo v lete roku 2012. Podľa úvahy súdu prvej inštancie „Z následnej výpovede žalovanej v 2. rade ale vyplýva, že tento dátum uviedla možno omylom a mohlo to byť v roku 2013. Toto tvrdenie žalovanej v 2. rade je podporené aj výpoveďou žalobkyň v 3. a 4. rade, ktoré zhodne uviedli, že o peniazoch za výrub sa dozvedeli až od svedka U. Y. potom, čo im boli doručené šeky na výplatu. Túto skutočnosť v neskoršej výpovedi, potvrdil aj svedok U. Y., ktorý uviedol, že žalobcovia ho kontaktovali až po doručení šekov na výplatu a on im ozrejmil, za čo sú tieto peniaze. Šeky boli odoslané žalovaným dňa 30. 07. 2013.“ Na tomto základe prvoinštančný súd uzavrel, že vychádzajúc z neskorších zhodných tvrdení žalobcov, možno mať za to, že „...o vyplatení finančných prostriedkov sa žalobcovia dozvedeli až po doručení šekov na výplatu, t.j. po 30. 07. 2013. Žalobcovia si tak svoj nárok voči žalovanému mohli uplatniť najskôr dňa 31. 07. 2013. Subjektívna premlčacia doba by im tak uplynula najskôr dňa 31. 07. 2015. Žaloba bola na súd podaná dňa 08. 12. 2014 teda v subjektívnej premlčacej dobe“. Začiatok plynutia objektívnej premlčacej doby súd prvej inštancie odvíjal od okamihu, kedy malo dôjsť k získaniu bezdôvodného obohatenia, za ktorý v okolnostiach prípadu považoval čas vyplatenia finančných prostriedkov za výrub žalovanému. „Trojročná objektívna premlčacia doba preto začala plynúť dňa 08. 12. 2011 a uplynula (uplynula by nebyť uplatnenia nároku na súde - pozn. odv. súdu) dňom 08. 12. 2014“.

6. V odôvodnení napadnutého rozsudku sa súd prvej inštancie vysporiadal tiež s obranou žalovaného vystavanou na tvrdení, že s výrubom boli spojené náklady na čistenie pozemku v sume 1.839,07 Eur, ktorú si uplatnil kompenzačnou námietkou. Súd prvej inštancie túto obranu žalovaného odmietol na podklad záveru, že „Náklady v uvedenej sume však žiadnym spôsobom nepreukázal, hoci ich podrobne rozpísal vo svojom podaní. Z predložených dokladov žalovaným (doklady o kúpe pohonných hmôt,

správne poplatky, kolký) nie je možné ani jednoznačne určiť, či boli vynaložené v súvislosti s čistením parcely po výrube.“ V kontexte výpovede svedka U. Y., ktorý uviedol, že po kontrole pozemku uhadzovka po výrube nebola vykonaná resp. nebola vykonaná dostatočne súd prvej inštancie mal pochybnosť, či vôbec došlo vyčisteniu pozemku pri výrube. Napokon náklady na čistenie pozemku po výrube vyčíslené žalovaným súd prvej inštancie považoval tiež za neprímerané. Uzavrel, že „Žalovaný tieto skutočnosti nijako nepreukázal ani nenavrhol v tomto smere vykonať žiadne dokazovanie“.

7. Napokon v odôvodnení napadnutého rozsudku súd prvej inštancie vysvetlil, že „...nevykonaním navrhované dokazovanie vyžiadaním príjmových pokladničných dokladov od spoločnosti Lesopartner resp. svedka U. Y., prípadne jeho manželky C. Y.“, nakoľko vyplatenie finančných prostriedkov za výrub dreva pre žalobcov bolo preukázané dokladom predloženým žalobcami, na ktorom ich prevzatie potvrdil podpisom žalovaný, rovnako tak samotným vyjadrením žalovaného v podanom odpore proti platobnému rozkazu“.

8. Proti tomuto rozsudku podal žalovaný odvolanie s návrhom, aby ho odvolací súd zmenil tak, že žalobu zamietne. V odvolaní žalovaný namietal proti záveru prvoinštančného súdu o nepreukázaní vedomosti žalobcov o vzniku bezdôvodného obohatenia už na jar alebo v lete roku 2012, tak ako to v konaní pôvodne tvrdila žalovaná v 2. rade. V súvisiacej argumentácii žalovaný poukázal na to, že odvolací súd v zrušujúcom rozhodnutí (v uznesení sp. zn. 5C/213/2015 z 29.10.2018) uložil doplniť k tejto spornej skutkovej okolnosti dokazovanie a vytkol, že v rozpore s týmto usmernením súd prvej inštancie v ďalšom konaní nevypočul navrhnutých svedkov, zvlášť U. Y.. Napriek tomu podľa jeho názoru možno na podklade obsahu skoršej výpovede tohto svedka (v rámci nej uviedol „Peniaze sme dostali v tom roku, v ktorom manželka podávala daňové priznanie. Ja som informoval ostatných spoluvlastníkov, že už bolo vyplatené za ťažbu dreva, čo bolo potom ako som dostal peniaze“) a listinných dôkazov - príjmového dokladu a daňového priznania za rok 2011 vyvodit', že peniaze mu boli vyplatené v roku 2011 a že „...žalobcov informoval o obdržaní finančných prostriedkov najneskôr na jar alebo v lete nasledujúcom roku 2012“ čo zodpovedá pôvodnej interpretácii tejto skutočnosti žalobcami. Podľa žalovaného žalobcovia v ďalšom konaní už účelovo tvrdili, že sa dozvedeli o peniazoch až v súvislosti s doručením šekových poukážok v roku 2013. Podľa žalovaného súd prvej inštancie pochybil tiež tým, že nevykonaním dôkaz porovnaním podpisu na zmluve s jeho úradne overeným podpisom. Pokiaľ by tak urobil, podľa odvolateľa by tým došlo k objektivizovaniu jeho tvrdenia, že v skutočnosti zmluvu podpísal P. X.. Podľa žalovaného je v rozpore so súdom prvej inštancie ustálenou pasívnou vecnou legitimitáciou vo vzťahu k uplatnenému nároku tiež fakt, že z vykonaného dokazovania vyplynulo, že peňažná suma, vydania ktorej sa žalobcovia domáhajú nebola v jeho dispozícii. Upriamil v tejto spojitosti pozornosť na to, že podľa svedectva P. X. odovzdal X/X ceny za výrub U. Y., pričom ten zase tvrdil, že 1/3 peňazí (mimo ním prijatej sumy - pozn. odv. súdu) prevzala jeho manželka. Svojimi odvolacími námietkami, vytykajúcimi nesprávnosť skutkových zistení na základe vykonaných dôkazov, neúplnosť skutkových zistených z dôvodu nevykonania navrhnutých dôkazov a nesprávnosť právneho posúdenia veci, žalovaný podľa posúdenia odvolacieho súdu uplatnil odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. e), f) a h) C.s.p. Odvolací súd poznamenáva, že v zmysle ust. § 380 ods. 2 C.s.p. na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok, musí prihliadať, aj keď neboli v odvolacích dôvodoch uplatnené. Naproti tomu, vo vzťahu k ostatným odvolacím dôvodom, je odvolací súd podľa ust. § 380 ods. 1 C.s.p. viazaný ich vymedzením v odvolaní, a preto na iné pochybenia súdu prvej inštancie, ktoré by mohli byť v súlade s ust. § 365 C.s.p. dôvodom na podanie odvolania, odvolací súd pri svojom rozhodnutí o odvolaní prihliadať nemôže, aj keby takéto porušenia zistil (por. Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C.H.Beck, 2016, 1269s).

9. Žalobcovia vo vyjadrení k odvolaniu akcentovali, že podstatná časť odvolacej argumentácie žalovaného je vystavaná na jednej vete, ktorú uviedla žalobkyňa v 2. rade v rámci svojej výpovede na pojednávaní dňa 2.6.2016 a síce, že nevie, kedy U. Y. dostal peniaze, ale že sa to dozvedeli niekedy v roku 2012. Podľa žalobcov takéto vyjadrenie samo o sebe neumožňuje ustáliť konkrétny deň, kedy začala plynúť subjektívna premlčacia doba; už vôbec nie vo vzťahu ku každému zo žalobcov, keďže u každého z nich jej potrebné premlčanie posudzovať zvlášť. Žalobcovia vo vyjadrení ďalej poukázali na to, že viac než stotožnenie osoby, ktorá zmluvu na strane predávajúceho podpísala je významné, že tento právny úkon bol urobený v mene a na úkon žalovaného a že práve žalovaný prijal peniaze za výrub drevnej hmoty na spoločnom pozemku, ako to správne uzavrel aj súd prvej inštancie.

10. Žalovaný vo svojej odvolacej replike odmietol zľahčovanie tvrdenia žalobkyne v 2. rade na pojednávaní dňa 2.6.2016, prezentujúc, že z pozície zástupkyne aj ostatných žalobcov „...presne uviedli, kedy sa dozvedeli žalobcovia o peňažnom plnení, ktorí im malo nastať“. Z vyjadrenia, že sa tak stalo na jar alebo v lete roku 2012 odvolateľka argumentačne vyvodzovala, že k začatiu plynutia subjektívnej premlčacej doby došlo najneskôr posledným dňom kalendárneho leta, teda 21.9.2012 a uplynula preto najneskôr 21. 9.2014. Zároveň žalovaná poukázala na to, že z prepisu zvukovej nahrávky z pojednávania dňa 2.6.2016 vyplýva, že jej zástupca sa 6 krát a konajúca sudkyňa 2 krát opýtali žalobkyne v 2. rade kedy sa dozvedeli o výplate a že žalobkyňa v 2. rade 3 krát potvrdila, že k tomu došlo po vyplatení „druhej tretiny spoluvlastníkovi U. Y....“, ktorý preukázateľne prevzal peniaze dňa 9.12.2011. To podľa odvolateľa vylučuje možnosť, že žalobkyňa v 2. rade sa ohľadne tejto spornej skutočnosti vo svojej výpovedi na pojednávaní dňa 2.6.2016 len pomýlila. Žalovaný v odvolacej replike doplnil svoju argumentáciu tiež v otázke svojej pasívnej vecnej legitímácie. Prezentoval v tejto súvislosti názor, že pokiaľ zmluvu podpísal a peniaze za výrub prevzal P. X., „...žalobcovia mali žalovať brata žalovaného...“. Napokon odvolateľ prezentoval, že „...nikdy nedal súhlas na zastupovanie spoluvlastníkov - žalobcov cez tretiu osobu (P. X.), čo v právne ani nie je možné, nakoľko zastupovať možno len toho, kto na takéto zastupovanie dal súhlas“.

11. V odvolacej duplike žalobcovia odmietli žalovaným prezentovaný názor o možnosti opierať začatie plynutia subjektívnej premlčacej doby o neurčité vyjadrenie „jar/leto“. Podľa ich presvedčenia nemožno v okolnostiach prípadu vylúčiť ani to, že sa žalobkyňa v 2. rade pomýlila, na čom sa mohli podieľať aj intenzita dopytovania zástupcom protistrany a nevyhnutnosť spomenúť si na veľmi konkrétnu skutočnosť za krátky čas. Tendenciou sa podľa žalobcov vyznačuje práve obrana žalovaného, ktorá v úvode spočívala na tvrdení nákladov spojených s vyčistením spoločného pozemku, nespochybňujúc okolnosti uzavretia zmluvy i prijatia peňazí, neskôr v sebe zahŕňala tiež spochybňovanie dovtedy nesporných skutočností (podpisu zmluvy) až vyústila do popretia aj elementárnych faktov (prijatie peňazí, vôbec účasť na rokovaníach o výrube stromov).

12. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací (§ 34 C.s.p.) prejednal odvolanie žalovaného ako podané včas (§ 362 C.s.p.), oprávnenou osobou (§§ 359 až 361 C.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné (§§ 355 až 358 C.s.p.), bez nariadenia pojednávania (§385 ods. 1 a contrario C.s.p.), v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 C.s.p. a z hľadiska uplatnených odvolacích dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. e), f a h) C.s.p. a dospel k záveru, že ne je (odvolanie) dôvodné. Tento rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 21.12.2022 po predchádzajúcom oznámení miesta a času tohto procesného úkonu na úradnej tabuli a na webovej stránke tunajšieho súdu, pri zachovaní lehoty podľa ust. § 219 ods. 3 C.s.p.

13. Odvolací súd sa v intenciách odvolaním vymedzeného zamerania odvolacieho prieskumu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku, a preto v súlade s ust. § 387 ods. 2 C.s.p. v odôvodnení ťažiskovo konštatuje, že dôvody, na ktorých podľa odôvodnenia napadnutého rozsudku spočíva rozhodnutie súdu prvej inštancie, považuje za vecne správne (§ 387 ods. 1 C.s.p.), a tiež úplné z hľadiska všetkých kľúčových otázok nastolených v priebehu konania pred súdom prvej inštancie oboma procesnými stranami (§ 387 ods. 3 veta prvá C.s.p.). Len na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia, reagujúc tým zároveň na podstatné argumenty žalovaného v odvolaní (§ 387 ods. 3 veta druhá C.s.p.), odvolací súd k jeho dôvodom dodáva.

14. Žalovaný svojimi odvolacími námietkami ťažiskovo nastolil predmetom odvolacieho prieskumu správnosť posúdenia otázky začatia plynutia subjektívnej premlčacej doby. Jeho argumentácia v tejto otázke je pritom založená na presvedčení, že vyjadrenie žalobkyne v 2. rade na pojednávaní dňa 2.6.2016 - „My sme sa dozvedeli o tom, že odporca mal vyplatenú kúpnu cenu niekedy na jar alebo v lete 2012 a to od U. Y. ktorý sa nás pýtal či aj my sme dostali za svoj podiel“ (podľa zápisnice z pojednávania z 2.6.2016), opodstatňuje záver, že premlčacia doba v danom prípade začala plynúť najneskôr prvým dňom kalendárnej jesene roku 2012. Tento názor odvolateľ však nemožno považovať za správny už z pohľadu právno-teoretických východísk posudzovania plynutia subjektívnej premlčacej doby.

15. Podľa § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

16. V právnej praxi je vo vzťahu k citovanému zákonnému ustanoveniu jednotne uplatňované interpretačné pravidlo, že oprávnený sa dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil vtedy, keď získa znalosť takých skutkových okolností, z ktorých je možné vyvodiť zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie. Vyžaduje sa pritom skutočná a nie iba predpokladaná vedomosť oprávneného o tom, že na jeho úkor bol získaný neoprávnený majetkový prospech a kto ho získal; pritom nie je rozhodujúce, že oprávnený sa mohol o bezdôvodnom obohatení dozvedieť pri vynaložení vyššej starostlivosti prípadne aj skôr (por. napr. R 25/1986). Začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby je teda spojený s okamihom, v ktorom mohol oprávnený reálne - s ohľadom na okruh jemu známych skutočností - právo skutočne uplatniť. To nevyhnutne predpokladá, že oprávnený musí mať vedomosť o okolnostiach subsumovateľných pod niektorú zo skutkových podstát bezdôvodného obohatenia, a tiež aspoň orientačnú predstavu o rozsahu na jeho úkor získaného prospechu. Nakoľko povedomie je určitým mentálnym stavom, ktorý je obtiažne jednoznačne preukázať, neostáva iné než na neho usudzovať z určitých objektívnych skutočností, v škále od preukázanej vedomosti istej skutkovej okolnosti až po dispozíciu s konkrétnymi podkladmi v istých špecifických situáciách (napr. vyúčtovaním tam, kde je možné ho podľa zvyklostí očakávať).

17. Premietnutím všetkých týchto úvah na posudzovaný prípad je možné formulovať základnú otázku, na ktorú je potrebné pri hľadaní začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby odpovedať, a síce kedy sa podľa znakov objektívnej reality žalobcovia dozvedeli o skutočnostiach umožňujúcich záver, že žalovaný na ich úkor získal prospech niektorým z právom aprobovaných titulov bezdôvodného obohatenia a zároveň predstavu aspoň o približnej výške obohatenia. V procesných súvislostiach treba mať na pamäti, že povinnosť tvrdenia i bremeno dokazovania vo vzťahu k okolnostiam rozhodujúcim pre záver o premlčaní uplatneného práva, skutočnosť začatia plynutia subjektívnej premlčacej doby nevyvímajúc, v konaní zaťažovalo žalovaného. Jednak preto, že je v danom prípade bezozvyšku uplatniteľná zásada, že skutočnosti navodzujúce žalované právo musí tvrdiť žalobca, zatiaľ čo okolnosti toto právo vylučujúce (tiež dôvodnosti vznesenej hmotnoprávnej námietky) sú záležitosťou žalovaného a vo vzťahu k spornému stavu vedomia navyiac treba rešpektovať aj tzv. negatívnu dôkaznú teóriu, t. j. pravidlo, že neexistencia (niečoho) majúca trvajúci charakter sa zásadne nepreukazuje.

18. Dôvodné uplatnenie námietky premlčania tak, pokiaľ ide o plynutie subjektívnej premlčacej doby, v danom prípade nevyhnutne predpokladalo objektivizovanie konkrétneho momentu (i), kedy sa žalobcovia dozvedeli okolnosti vzniku bezdôvodného obohatenia (ii) a zároveň skutočnosti umožňujúce aspoň orientačnú predstavu o jeho rozsahu (iii). Z týchto okruhov skutkových okolností sa však argumentačná pozornosť žalovaného sústredila len na časové súvislosti istej zmeny povedomia žalobcov (presnejšie žalobkyne v 2. rade) bez pripisovania náležitého významu aj tomu, čo konkrétne sa v ním tvrdenom časovom okamihu vlastne mala dozvedieť. Odvolací súd v tejto spojitosti poukazuje na to, že podľa zápisnice o pojednávaní dňa 2.6.2016 žalovaná v 2. rade na tomto pojednávaní tvrdila „My sme sa dozvedeli o tom, že odporca mal vyplatenú kúpnu cenu niekedy na jar alebo v lete 2012 a to od Michala Deliu, ktorý sa nás pýtal, či aj my sme dostali za svoj podiel“ a že ani podľa žalovaných predložených prepisov zvukovej nahrávky, ktoré boli nosným prvkom jeho odvolacej argumentácie, žalobkyňa v 2. rade na tomto pojednávaní k okolnostiam a rozsahu bezdôvodného obohatenia neuviedla nič iné, než, že „...došlo k výplate (žalovaného)“, že „...(žalovaný) dostal peniaze“, že „...(žalovaný) mal vyplatenú kúpnu cenu“. Žiada sa poznamenať, že tieto vyjadrenia žalobkyne v 2. rade vyplynuli z kontextu otázok formulovaných zástupcom žalovaného. Vo svetle už zmienených právno-teoretických východísk možno konštatovať, že hoc tieto tvrdenia žalovanej v 2. rade pripúšťajú ako takú dišputu o momente, kedy sa mali žalobcovia dozvedieť o istých okolnostiach, spôsob vyjadrenia týchto okolností bez ďalšieho rozhodne neumožňuje záver, že v tomto čase žalobcovia nadobudli vedomosť aj o okolnostiach vzniku bezdôvodného obohatenia a už vôbec nie o jeho rozsahu hoc len v hrubých kontúrach. Takéto informácie z vyjadrení žalovanej v 2. rade explicitne nevyplývajú, taký obsahový rozmer im vo svojej argumentácii v priebehu konania žalovaný neprípisoval a nebol zrejмый ani v kontexte s inými skutočnosťami, ktoré v priebehu konania vyšli najavo. Za tejto situácie rozhodne nemožno bezpečne a nad akúkoľvek pochybnosť vyvodiť záver nie len o tom, či sa podľa neurčitého vyjadrenia žalobkyne v 2. rade žalobcovia dozvedeli o istých aspektoch prípadu už v priebehu roku 2012, ale predovšetkým ani o tom, či tieto informácie obsiahli minimum právne relevantných faktov podľa už zmienených obsahových parametrov. Inými slovami povedané, len informácia, že došlo k výplate peňazí žalovanému, sama o sebe bez ďalšieho plynutie subjektívnej premlčacej doby v danom prípade nemohla vyvolať.

19. Ďalšou skupinou odvolacích námietok žalovaný viedol polemiku so záverom súdu prvej inštancie o jeho vecnej legitímácii v spore. Odvolací súd hneď v úvode akcentuje, že argumenty odvolateľa v tejto otázke boli navonok i vnútorne nekonzistentné, pričom v nich možno celkom zreteľne badať účelové posuny v interpretácii skutkového deja. Výstižným príkladom argumentačného oportunizmu žalovaného je tiež negovanie prijatia časti ceny za drevnú hmotu pripadajúcu na spoluvlastnícke podiely žalobcov, s vysvetlením, že výpovede svedkov nasvedčujú že 2/3 ceny prijal U. Y. (1/3 on a 1/3 jeho manželka). Je pritom evidentné, že pokiaľ sa v súvislosti s prijatím ceny za spoluvlastnícky podiel U. Y. spomínala aj jeho manželka, súviselo to len s neistotou v osobe fyzického prijímateľa platby nie s rozsahom prijatého plnenia. P. logicky ani U. Y. a ani žiaden z iných vypočutých svedkov nebol konfrontovaný s takýmto konštruktom žalovaného, ktorým argumentoval v odvolaní.

20. Obdobne je podľa odvolacieho súdu potrebné nazerať aj na argument žalovaného, že zodpovedným za bezdôvodné obohatenie je jeho brat P. X.. V hmotnoprávnej rovine je potrebné akcentovať, že v okolnostiach prípadu nie je z pohľadu posúdenia vecnej legitímácie rozhodné, kto zmluvu na strane predávajúceho podpísal, ale, a to správne artikuloval aj prvoinštančný súd, že zmluvnou stranou bol (a aj mal byť) žalovaný a že pokiaľ bol v tomto procese aktívny jeho brat, evidentne nekonal vo vlastnom mene a ani na vlastný účet. Inak právne pozície aktérov neinterpretoval ani žalovaný a napokon aj svedok P. X. potvrdil, že zmluvu podpísal za brata (napriek nepresnej formulácii v zápisnici), že peniaze boli určené jemu a že ich žalovanému aj odovzdal. Odvolací súd v tomto úvahovom konštrukte považuje za rozhodujúce pre ustálenie osoby zodpovednej za bezdôvodné obohatenie to, že zo zmluvy vznikla pohľadávka na zaplatenie ceny za výrub práve žalovanému. V rovine procesnoprávnej odvolací súd akcentuje, že právny vzťah ohľadne výrubu na pozemku bol premietnutý v písomnej zmluve, v ktorej figuruje ako zmluvná strana žalovaný, ktorý podľa písomného potvrdenia aj prijal peniaze. Na zvrátenie skutkových zistení zodpovedajúcich týmto písomným prejavom rozhodne nestačí len ich negovať, už vôbec nie v kontexte nekonzistentnej obrany (pozn. odv. súdu: napr. v odpore proti platobnému rozkazu žalovaný podrobne opisuje svoju účasť na rokovaní o uzavretí zmluvy, tvrdí, že zmluvu podpísal sám - „...bol som v tiesni zmluvu podpísať...“, opakovane sa označuje za zmluvnú stranu a potvrdzuje tiež dispozíciu s peniazmi zaplatenými za výrub drevene hmoty „ Peniaze som im vyplatil podľa podielov v takej výške, aká mi po zúčtovaní uvedených výdavkov zostala“), pričom žalovaný sa mylí aj v tom, že ako dôkazný podklad tu objektívne mohlo poslúžiť neodborné porovnanie podpisov, ktoré celkom opodstatnene súd prvej inštancie vykonal odmietol.

21. Žalovaný v odvolaní vytykal nesprávnosť skutkových zistení tiež z dôvodu nevykonania opakovaného svedeckého výsluchu U. Y. v zmysle usmernenia odvolacieho súdu v kasačnom rozhodnutí. Odvolateľ v tomto argumente evidentne prehliadol, že doplnenie svedectva tohto svedka bolo, a to aj s jeho prispáním (formulovaním otázok na svedka), realizované formou písomnej odpovede na otázky, ktorý procesným postupom ako eventualitu osobného výsluchu umožňuje § 196 ods. 3 C.s.p. Z obsahu spisu pritom nevyplýva aby po doplnení svedectva týmto spôsobom (dokonca opakovanom) mal žalovaný či už vo vzťahu k uplatnenému procesnému postupu, alebo k jeho výsledku konkrétne výhrady, čo je podstatné, osobné vypočutie svedka nenavrhol. Logickým predpokladom naplnenia odvolacieho dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. e) C.s.p., podstata ktorého spočíva v neúplnosti skutkových zistení pre nevykonanie navrhnutých dôkazov, však je aby v konaní pred súdom prvej inštancie bol navrhnutý dôkaz, ktorý podľa odvolacej námietky nebol pre náležité zistenie skutkového stavu vykonaný.

22. Z týchto dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny s použitím ust. § 387 ods. 1 C.s.p., a to v napadnutom vyhovujúcom výroku i v závislom výroku o trovách konania, majúcom správny základ v procesnom úspechu žalobcov v spore.

23. Podľa ust. § 396 ods. 1 C.s.p., ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

24. Podľa ust. § 255 ods. 1 C.s.p. súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

25. V súlade s citovanými ustanoveniami zákona odvolací súd priznal v odvolacom konaní plne procesne úspešným žalobcom v 1. až 5. rade nárok na náhradu 100% trov odvolacieho konania.

26. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné (§ 355 C.s.p.).

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.). Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak: a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.). Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.). Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 C.s.p.). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.). Táto povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a procesnej obrany, okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C.s.p.).